

[Jens Peter Jensen (Sovø amt).]

behæftet med adskillige usikkerhedsmomenter. Dette er ubestridelig rigtigt, men dermed er ikke sagt, at den foreslåede lovgivning er egnet til at skabe større sikkerhed. Dernæst hedder det i motiveringen, at det vil være yderst uheldigt, om en prisstigningsbølge skulle udløses efter den 1. juli, til hvilken dato de nugældende love udløber. Dette er også ubestridelig rigtigt. Der er næppe nogen, der ønsker en prisstigningsbølge, men det er da langtfra givet, at en videreførelse af denne lovgivning vil danne noget egentligt værn mod prisstigninger, og det er højst tvivlsomt, om lovgivningens ophør vil udløse prisstigninger.

Lovgivningen havde nok sin berettigelse som følgebeslutninger i forbindelse med devalueringen, men en lovgivning af denne art må have midlertidighedens karakter; ellers fører den til urimelige forvriddninger i prisdannelsen og i konkurrencen. Den bestående lovgivning er den længst varende af sin art i fredstid, og det må frarådes at videreføre den, endsige at skærpe den, således som forslagsstillerne ønsker det. Jeg har hørt folk, der er meget kyndige i pris- og avancelovgivning, erklære, at lovgivning af denne karakter kun har mening og effektivitet, hvis landets økonomi er isoleret fra omverdenens økonomiske forløb, som tilfældet var under besættelsen. Jeg tror; denne betragtning er rigtig. Til trods for, at usikkerhedsmomenterne med hensyn til den økonomiske udvikling er betydelige, har vi dog i dag en konkurrence udadtil og indadtil, der er skarpere end på noget andet tidspunkt i mands minde. En sådan situation taler imod en lovgivning af den natur, som her foreslås.

Lovgivningen indebærer også trods de lempelser, der blev indført i fjor, mange uretfærdigheder, og disse rammer i flæng inden for erhvervslivet. Det er min opfattelse, at bortfald af lovgivningen ikke vil føre til en prisstigningsbølge, dertil er konkurrencen i dag alt for skarp. Ved at ophæve lovene vil vi få en langt mere konkurrencepræget prisdannelse, og det er just, hvad vi trænger til. Risiko for prisstigning hænger ikke så meget sammen med, om vi har en lovgivning som den foreslåede eller ikke. Det afgørende i denne forbindelse er balancen mellem produktion og efterspørgsel, og

der er for tiden tendenser til et for kraftigt efterspørgselspres. Det forhold må rettes op ved foranstaltninger, der imidlertid ligger uden for denne lovgivnings rammer. Den skærpelse vedrørende rationaliseringsgevinsten og dens fordeling, som ligger i forslaget til lov om ændring af lov om avancestop, vil ikke fremme rationalisering og effektivitet, tværtimod.

Jeg skal endelig minde om, at vi jo stadig har monopolloven, der er en art grundlov på området, en lovgivning vedtaget på et bredt politisk grundlag. Ved at hæfte for mange sidegrene på denne lovgivning besværliggør man monopoltilsynets egentlige arbejdsopgaver. Herved går sikkert mere tabt, end der vindes ved det pindehuggeri, administrationen ledes ud i ved lovene om avancestop og vejledende priser.

Venstre kan ikke medvirke til forslaget om en forlængelse af avancestoploven hverken i dens nuværende form eller i den skikkelse, forslagsstillerne ønsker. Venstre vil med interesse afvente den højtærede handelsministers varslede udspil vedrørende bestemmelser om vejledende priser, men venstre kan ikke medvirke til fremme af det lovforslag, der her er til behandling.

Niels Helveg Petersen: Efter de to lovforslag, som her er fremsat af socialdemokratiet, skulle der være tale om at forlænge den ekstraordinære prislovgivning yderligere frem til 1. april 1970.

Jeg tror, jeg til indledning kort vil ridse op, hvorledes den lovgivningsmæssige udvikling har været på dette område.

Loven om avancestop indførtes som bekendt i november 1967 og havde sin egen selvstændige begrundelse i frygten for ekstraordinære prisstigninger i kølvandet på devalueringen. Man ville bl. a. forhindre, at erhvervslivet straks lagde et genskaffelsessynspunkt til grund og derved hjemtog en ekstra avance svarende til prisforskellen mellem varer før og efter devalueringen. Som bekendt støttede mit parti dette forslag, som i situationen var særdeles velbegrundet.

Efter regeringsskiftet forelagde den nye regering som en af sine første handlinger et lovforslag om forlængelse af avancestoppet til 1. november 1968, og man fore-